

65161

MEDENI KRIŽ

kteremu je pridjano

POPISOVANJE **PALESTINE**

ali

SVETE DEŽELE IN HOJE JEZUSOVE

po

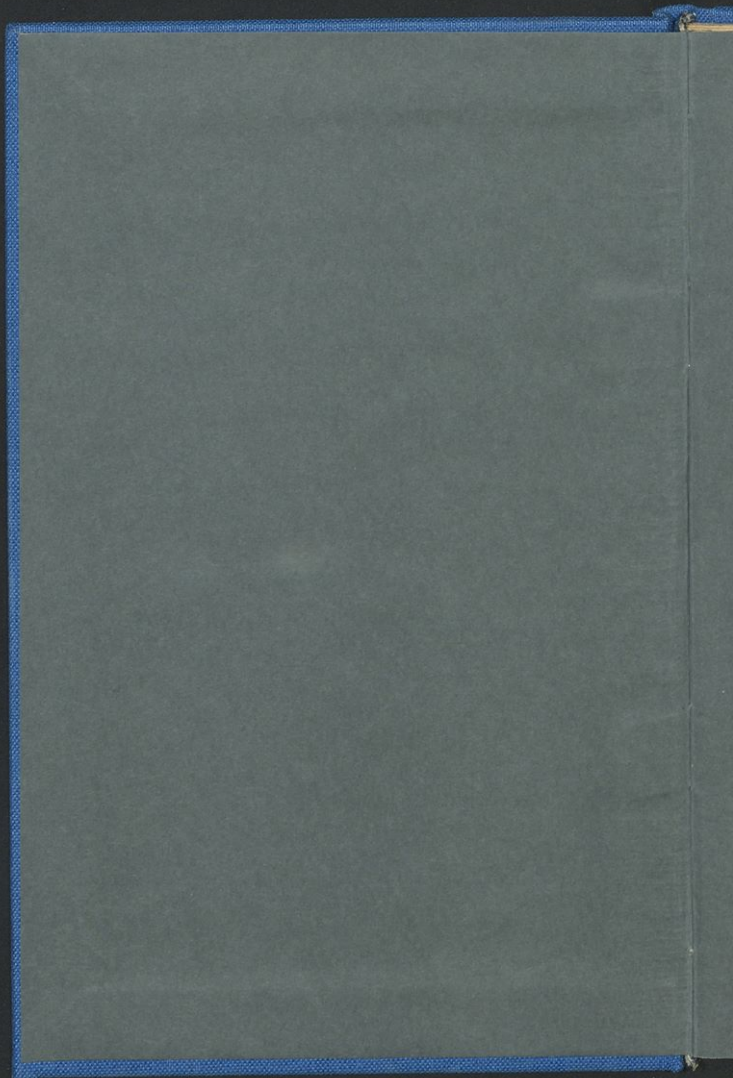
SVETI DEŽELI.

TRETJI NATIS.

V GORICI

Naprodaj pri Janezu Paternolli

1861.



MEĐENT KRIZ

kteremu je pridjano

POPISOVANJE PALESTINE

ali

SVETE DEŽELE IN HOJE JEZUSOVE

po

SVETI DEŽELI.

Poslovenil J. S.



J. Urbančič

TRETJI NATIS

V GORICI

Naprodaj pri Janeza Paternolli
1860.

65161



03001927

Staršev prva skerb.



red šest sto leti sta živela knez Rihard in knezinja Notburge na svojem starim gradu na goračini sterme skale. Dvoje otrok sta imela; prav čednega sina, ki mu je bilo Ladislav ime, in zalo hčer Katrico. Perva skerb blagega kneza in bogaboječe knezinje je bila svoja otroka keršansko v strahu božjem zrediti, in veliko sta si prizadevala, ponižna, pokorna in bogaboječa otroka imeti. Pri vsaki priložnosti so skerbni starši jima izveličanski nauk dajali. Enega dne, ravno je solnce črez hribe prisijalo, gredó knez s svojima otrokama na polje, spomladi je bilo, gledat, kakó se pomlad ljubo rodi, in kako stvarnica ali natura novo obleko dobiva. Otroka, kterima je bila lepa stvarnica samo čudo, prašata očeta, kdo je stvarnici tako lepo obleko dal, in kdo je tako lepe rumene rožice po polji zasadil? Oče, ko vidijo radovednost otročičkov, in da jima lepota stvarnice serce močno gine, začnejo z radovoljnim sercom otrokama praviti, da Bog, ljubi Oče nebeški je tisti,

ki je vse, karkolj vidita, stvaril. On je celo stvarnico z lepim cvetjem olepšal; on pobarva rože na polji in po senožetih ali travnikih; on jim daje tudi prijeten duh. On reče, da nam na drevesnih vejcah žlahtno sadje zazoréva, in da nam izraste dosti kruha iz černe zemlje; pa tudi dobrega vinca iz goric. On je naučil ptičice lepó prepevati, da nas razveseljujejo, on nam daruje vsega, kar za prebivališče in za živež potrebujemo. On vse lepó lepó naredi, da bi se njegovih del veselili, njega čez vse ljubili in nek-daj k' njemu prišli še v' veliko lepši kraje, kakor so tu na zemlji, kjer bomo per njem tudi še več veselja vživali, kakor ga tukej vživamo pod milim soncom. Polni nebeške radosti pokleknejo blagi oče z svojima otrokama na koléna in Bogá slavijo rekoč :

Hval' Bogá! dari veséle
Pošlje On čez vso zemljó,
Vsé, kar mamó, smo prejeli
Skoz Očétovo rokó.

Kadar so že oče molitvico dokončali, Ladislav še sam od sebe téle besede pristavi: „Tudi jaz in moja sestra te zahvaliva, ljubi Oče nebeški! za toljko veselja, ktéro nama tvoja lépa stvarnica daje, od ktere se tvojo modrost, milost, in vsigamogočnost prav spoznati učiva. „ — Skerbni starši, ker niso vtegnili zavolj opravkov svoje otroke učiti, pošlejo hčer Katrico v kloster

k' nunam v šolo, Ladislavu pa oskerbijo modrega in brumnega učenika.

Ladislavov učenik so bili neki nevtruden dušni pastir, kateri so ga z besedo in zgledom k ponižnosti, pobožnosti, pokoršini, in k ljubezni do bližnega vselej nagibali. Večkrat so mu rekli: „Pobožnost je za vse dobra, ker ima obljubo sedajnega ino prihodnega življenja.“ Kadar je že Ladislav odrastel, mu pobožni oče tale lép nauk dajo :

Ljubi Ladislav, mladi vitez!

Srečen je človek v svoji nedolžnosti, dokler se z nesrečnim grehom ne soznáni, v slabe tovaršije ne zaide, in se zapeljivcom omotiti ne da; kakor hitro pa tim v roke pride, se mu mirno sercé v mravljišče pregrešnih želj premeni, in s ternjem nastlana pot je njegovo življenje. Zato te ljubeznivo prosim ino svarim, vari se takih prešernih zapeljivcov; zakaj oni so krivi preroki, zapeljivi ljudjé; in „blagor človeku, ki po svetvanji hudobnih ne hodi, na poti takih grešnikov ne stoji, in ne poséda med takimi zasmehovavci. Oni bojo kakor prah, ktereга véter od zemlje pomete.“ Varuj se pa tudi skritih potuhnjenih hinavcov, oni so zgrabljivi volkovi v prijetnem ovčjem oblačilu; in kdor se z njimi sprijazni, zgubi svoje poštenje in izveličanje. Taki ljudjé so dušna kuga, ki nevidama po svetu hodi in ljudi mori. O koliko poštenih mladenčev je že skoz to nesrečno kugo omotenih in ostrupljenih,

koljko nedolžnih deklic ob divištvu in poštenje okanjenih!! — Vtihni pa tudi vselej strasti, hude in grešne navade svojega serca, strahovaj jih v začetku, čuj sam nad sabo, da ne zamudiš sam sebe pokrepčati, kadar po tebi veter hude skušnjave zakadi, zakaj: „Sovražnik, veli sv. Peter, hodi okolj, kakor deréč lev, in išče koga bi požerl. „Ohrani svoje nedolžno serce, in bodi vselej čistih misel, besed ino djanj, zakaj „čista duša več veljá, kakor vse, kar na svetu še toliko ceno ima, „pravi moder Sirah. Vari se prvega greha in beži pred njim, zakaj: „kdor se prve stopinje ne boji, drugo nastopi, tretjo stori, in skoraj do vrata v hudobii tiči. Perporoči se Bogu, Marii devici, in svojemu zvestemu Angelju-varhu, prosi ga, da naj te pred gréhom zvesto varje, in naj te vselej vodi po poti čednosti in zveličanja. Pridejo pa žalostni dnevi, o ne obupaj, ampak spomni se v težavah in v britkostih na Bogá vsmilenega Očeta, da se njegova sveta volja godi. S terplenjem hoče Bog našo pobožnost, poterpežljivost in pokorščino poskušati; ako nas najde stanovitne, bomo najdlji pri njem tudi veliko plačilo. S terplenjem nas hoče učiti spoznovati revščino tega svetà, in se njega bolj zvesto deržati. „ — Take koristne ino izveličanske nauke je dajal pobožni oče svojemu dragemu sinu Ladislavu.

— Ljubi starši! učite tudi vi tako svoje otroke, učite jih Bogá prav spoznovati, njegove

čudne dela premišljevati, in ga za vse dobre
zahvaliti. Bodite jim zvesti angelji – varhi, učite
jih modrega, pobožnega in lepega zadržanja, oj-
stro in modro jih svarite, ako grešijo; če pa to
ne pomaga, jih pa pravično strahovajte, in za nje
neprenehama molite! Gorjé bo staršem, ki svojih
otrok po keršansko prav ne redijo, živo gajžlo
ali bič si splétajo, ktéra jih bo kervavo tepla.
„Slabo zrejeni otroci so kervave šibe za révni
svét in stariši ljudomorci, ki svojih otrok prav
zrediti ne skerbijo, „pravi sv. Bernard. „Pre-
gréhe rastejo, v nebo za maševanje vpijejo. An-
gelj božji kliče: joj ino gorje! ljudem zavolj po-
hujšanja mladega sveta, in izliva kupico serdi
božje na zemljo. „*)

Najden zaklád.



Mekega dne zgodej zbudijo blagi knez
Ladislava, in grejo ž njim in z drugimi
strelci na medvedji lov; zgodnja danica
jim je prijazno na nebu migljala. V ve-
liki, temni dobravi se lov začne. Mladi Ladislav
poda se globokeje v dobravo in ko po njej sem
pa tje hodi, kar zagleda pri nekem vrelcu mla-
dega medveda, berš se v germovje skrije, in

*) Skriv. razod. 16.

vstrelili po medvedu, pa ga ni zadel, medved zagromi, in v berlog zbeži.

Ladislav hiti za njim do berloga. Groza ga spreha, ker premišluje visoke pečine strašnega berloga. Spomnivši se vsigamogočnosti božje, reče: „O Bog, kako modro si ti ta berlog napravil!“

Ko tako božjo modrost premišluje, kar sliši milo človeško vpitje se proti sebi razlegati, oglas v visokem velbu ali oboku strašnega berlôga žalostno vpitje milo ponavlja. Slišal je prositi: „O Bog! kdo si, vsmili se, vsmili se vboge sirote!“ Ladislav je bil prav vsmilenega sercá, gre pozabivši vsega straha tjekej, od kodar se žalostno vpitje razlega, in najde, o srečen zaklad! nekega mladega možá hudo ranjenega. Od vsmilenja do nesrečnega vnet Ladislav mu obéže rano, zadene ga na svoje rame, ino ga nese, kakor vsmilen samarijan, v grad. H temu pridejo priljudni knez s strelci k domu, pa kako se vstrašijo, ko vidijo, nevedijoči, kaj se je zgodilo, svojega sina nekega ptujca vsega kervavega proti gradu nesti. Žlahtni Ladislav v kratkem razodene nesrečo ptujca. Nesó ga v hišo v posteljo, in mladi knez mu sam streže, ino rano obezuje. O koliko je veselje staršev nad vsmilenim sercom svojega sina!

Ljubi otroci! Bodite tudi vi tako vsmileni Samarijani, kakor je Ladislav bil. Vsmilite se vbogih, naj že bojo ptuji, ali domači, saj smo vsi

bratje in sestre, otroci enega Očeta nebeškega. Pomagajte jim, „saj Bogú posojuje ta, kdor vbogemu podeli, in Bog mu bo z obrestjo povernil.“ Sam Jezus vas opominja k vsmilenju do vbogih, ki pravi: „Karkolj enemu nar manjših bratov storite, to ste meni storili; clo kupica merzle vode svojega plačila zgubila ne bo.“ Posebno pa vsmilite se revnih bolnikov, pomagajte in postrežite jim, tolažite jih s tim: „Da Bog rani in celi, on vdari in njegova mila roka bo spet zdravje dala.“ Opominjajte jih k terdnemu zupanju v Bogá, v Jezusa Kristusa, kateri je najboljši pomočnik v bolezni. On sam kliče in vabi vse, sosebnost pa bolníke k sebi rekoč: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, jaz vas bom poživil.“

Vsmilena knezova družina želi zvediti od ranjenega ptujca, kdo, od kodi je in kdo ga je ranil? Vsi so zvesto poslušali, kader nesrečnik svojo nesrečo in krivico dopoveduje rekoč: „Jez sim Konrad, nesrečen sin Roberta iz Kneznije Moj ljubi oče in veliko drugih vitezov (žlahtnih gospodov) so v Palestino v sveto deželo šli, se tamkaj z krivoverci za vero križanega Jezusa bojvat; že je preteklo dvajset let, pa ni sluha ne duha več od njih. Moja draga mati so pred osmími leti od same žalosti umerli.“

Grašino in vse premoženje so mi zapustili ker sim edín dedič (erb) bil; pa moja žlahta

me je skoz zvijačnost ob mojo doto pripravila, verh toljke nesreče še sklenejo me vmoriti.

Ravno tisto noč, ko me je drugi dan zjutrej usmileni Ladislav v berlogu najdel, sim zbežal iz grada, pridem pozno v noči v temno dobravo k nekemu voglarju, ki je tako usmiljen bil, da me je pod streho vzel, in mi večerje dal. Še nisim žlice iz rok položil, kar stopita dva bradasta neznana možá v jizbico, me zgrabita, čez prag zvléčeta, in me hudo ranita. V bran sem se bil tiranskema možáma postavil, pa — kaj, ker sem jima preslab bil. Komaj, komaj jima z pomočjó voglarja v berlog zbežim, od slabosti na tla padem, in čakam zadne ure. Pa božja previdnost, o skerbna naša mati! kateri sim se v roke priporočil, mi je rešenika poslala. — Solzé ga polijejo po bledem mertvaškem obrazu, vsi pričijoči na glas jokajo črez njegovo nesrečo.

Po tém vzame nesrečen Konrad križ v roke, katerega je na persih nosil, in kušne Kristusove presvete rane rekoč: „Ta sveti križ, na katerem je moj Zveličar Jezus Kristus za moje in vesolnega svetá pregréhe vmerl, le samo ta sv. križ mi je ostal od moje tolike dote, še ta križ bi mi bili vzeli, pa ker je meden (mesingast,) in za tolovaje malo cene imá, mi ga pustijo. Pa, kaj hočem véči doto, kakor tebe moj križani Jezus! o bodi ti moja tolažba tako dolgo, dokler pridem k tebi v svete nebesa, kjer so moj oče, in moja mati. Ti pa vsmileni Ladislav moj naj-

boljši prijatelj, vzemi po moji smerti ta medén križ v spomin mojega hvaležnega serca; ta, kateri je na križi vmerl, bo tvoje usmilenje, ktero si meni skazal, obilno povernil, on bo tvoja pomoč in tolažba vsaki čas, posebno v sili.,

Konrad dan na dan slabejši postaja, in sedmi dan umerje v naročji blagega Ladislava. Ladislav vzeme po njegovi smerti medén (mesingasti) križ, ga na svoje persi pertisne rekoč: „Do mojega zadnega zdihleja bodi moj vodnik, moje upanje in tolažba v britkih težavah, Jezus usmileni!“

Knezova družina ne more pozabiti zadnih besedí pobožnega mladenča Kónrada, kateri je v najboljših letih svoje mladosti žertva satanske lakomnosti nepravičnih ljudi bil. Večkrat premišlujejo njegovo veliko nesrečo, in strašno hudobijo lakomnih, in ne mislijo, da jih bo v kratkem taka, ali še hujša nesreča zadela.

Križatija.



ristiani so sveto mesto Jeruzalem so-
pet zgubili, Muhamedani si ga osvo-
jijo, in kristiane neusmileno hudo ima-
jo. Vzdignili so se keršanski vojščaki
iz Evrope, Ludvik IX. Sveti imenovan, kralj
Francoske dežele, več drugih vitezov in knezov

se v Palestino poda vbogim kristianom pomagat in se za sveto vero vojskovat. Z njimi gre tudi mogočni Rihard; vzame svoje orožje, opase ojster meč, ino Bogú priporočivši ženo in otroke, gre s svojimi vojšaki na Francosko, kjer so se trume kralja Ludvika zbérale, kristianom na pomoč iti.

Veliko bark čaka na morji na križanke. Ko so že vsi v barkah bili, zapojejo duhovni lepo pesem: „Pridi sveti Duh!„ in naglo ko ptice barke odplavajo. Jutrajno sonce jim prijazno sveti, tavžent in tavžent ljudi jim srečo vošči. Perveslajo na otók Cipern, kjer si živeža za prihodno nakupijo. Pa, o žalost! strašna kužna bolézen se križankov v barkah loti, veliko vite-zov pomerje. Usmileni kralj Ludvik sam obiskuje bolnike, jih tolaži in ozdravljuje. Vsi, vsi molijo in prosijo Bogá za odvernjenje te šibe: Bog njih prošnjo vsliši, kuga nehá. — Zdaj napové Ludvik egiptovskemu kralju vojsko, ako kristianov ne oprosti in jim odvzetih krajev in mest nazaj ne dá. Egiptovski kralj pa to ošabno odreče.

Zatorej veslájo kristiani Cipern zapustivši proti Damieti. *) Ko proti mestu veslajo, se vzdigne na enkrat hud vihar na morju, strašne globočine se odpirajo, kakor brezdni globoke; vzdigujejo se valovi, visoki kakor hribi, in se podirajo na barke. Veliko križankov najde v globočini strašnega morja svoj grob. Po strašni burji

(*) Damietta, mesto na reki Nil, najmočnejši tabor v egiptovski deželi.

se spet zvedri; na Boga zaupajoči doveslajo blizo močnega mesta Damiete. Drugi dan za rano odmolijo jutrajno molitvico, stopijo iz bark na suho, in se zverstijo za boj. Vname se z muhamedani kervava bitva, in akoravno je število nevernikov veliko večí, križanki zmagajo, mnogo sovražnikov pobijejo, ostali pa splášeni bežijo. Križanki si tabor Damiete osvojijo, kristjane is sužnosti rešijo ino jim zgubljene kraje in mesta nazaj dajo. Ludvik, spoznavši posebno božjo pomoč, se poda ves ponižen s svojimi vojšaki v cerkev in zahvali Bogá za srečno premaganje Muhamedonov.

Rihard v' sužnosti.

Človek! veselje na svéti
 Žalost ti rada greni,
 Niso ne srečni odšteti
 Tudi naj srečniši nam dní.



sa verna Európa se veseli junaških križankov, in povsod hvalno pesem pojó za srečno premaganje nevernikov in rešenje kristianov.

Pa le kratko je bilo to veselje; kervave vojske ni bilo še konca. Muhamedani se spet zberejo, nenadoma na kristjane planéjo, hud boj

se vname, križanki se hrabro branijo, vender zadnič zavoljo majhnega števila obnemagajo, Muhamedani si barke osvojijo, vojšake pomorijo, viteze pa v sužnost ženejo, ker upajo za njih odkuplenje veliko denara vdobiti. Med sužnimi je bil tudi hudo ranjen Rihard. Nesreča križankov se v kratkem po celi Evropi razglasi, vse žaluje ino po svojih rajnih zdihuje. Marsktera blaga knezinja joka po svojem rajnem knezu, kateri je v globočini strašnega morja svoj grob našel, marsktera mati zdihuje po sinu, katerega kri ptujo zemljo rudečt; marsktir otrok obžaluje dragega očeta, kateri v grozovitni sužnosti ječi.

Med tém se mir z Muhamedani stori; vjeti bodo odkupljeni in is sužnosti rešeni. Hudo ranjen Rihard pa je bil permoran v bolnišnici v Egiptu ostati, čakáje odrešenja, zdravja ali smerti.

Bogaboječa Rihardova družina zvé nesrečo blagega kneza, da hudo ranjen v bolnišnici v sužnosti ječi. Vsi se premilo jokajo, posebno pa žaluje žlahtna gospá Notburga.

Čez dolgo začne Ladislav svojo mater tolažiti rekoč: „Ljuba mati! ne jokajte toljko, božja volja se je zgodila, saj nam bo Bog spet pomagal, saj se On usmili, kjer je sila.“ Jez poznam prav bogatega možá v naši okoljšini, Albert mu je imé, njemu hočemo pol našega premoženja zastaviti, da nam le potrebno število dnarjev da, ljubega očeta is sužnosti rešiti, zakaj vse naše premoženje ni toljko vrédno, koljkor naš dragi,

dragi oče. Žalostna mati objamejo svojega Ladislava, tér rekó: „Pojdi k Albertu, prosi ga, naj nam v taki sili pomaga, zastavi mu polovico našega premoženja, da bomo le očeta odkupili, in se njegovega prihóda hitreje oveselili. Ladislav gré k bogatemu Albertu, naredita pismo, v kterem mu polovico premoženja za posojen denar zastavi. Pa kdo bo denar v Egipt nesel? Ladislav sklene sam se na pot podati; materi, ki mu branijo, odgovori: „Moja dolžnost je z nevarnostjo svojega življenja očeta rešiti. Koga bi se bal, ker imam znamnje svojega izveličanja na persih? Pri teh besedah poljubi medeni križ. Drugo jutro se rano na pot poda.

Ljubi otroci! vidite, od kakšine goreče ljubezni je bil Ladislav do svojega očeta vnet, v smertno nevarnost se za-nj podá. O posnemajte njegov lep zgled, skerbite za svoje ljube stariše, podpirajte jih z podporo ljubezni in vsmilenja, povernite jim saj enokoljko dobrot, ktere so vam tolikrat delili, in Oče nebeški vas bo povsodi blagoslovil.

Novo terplenje.

Zjutrej, preden se dan zòri, se podá Ladislav na pot, vzame slovo od ljube matere, in sestre Katrice, poklekne in moli:

Oče! ti me ohrani,
Vodi me varno povsod;
Vsake nesreče me brani,
Ti o mogočen Gospod.



roti večeru pride s težavo na verh visoke gore, njegov jezdni konj od terde hoje opeša. Strašna globočina se pod njim odpira, zraven pa še zaide in pravo pot zgubi. Ko tako na goračini stoji in misli, kaj bi storil, kar stopi pred njega prav prijazen ovčar in mladega viteza tako nagovori: „Žlahtni gospodič! vi ste pravo pot sgrešili, ta steza pelje v strašne globočine.“ Ovčar ga v svojem šatorji prenoči, ter mu mleka, ino sadja za večerjo da. Drugi dan zgodaj mu pravo pot pokaže na cesto, ktera proti morju pelje. Ladislav se ovčarju lepo zahvali in jezdi židane volje naprej.

Komaj je bil lakomni Albert junakoserčnega Ladislava odhojo v Egipt zvedil, gré, o satanska zvijačina! z nekim krivičnim možem v grad,

Notburgo prisilit, da naj vse premoženje, z gradom vred njemu za posojene denarje v last da, če ne, mora pa posojilo v ti uri verniti. Notburga, blaga knezinja, prosi za poterplenje, pa vse nič ne pomaga.

Krivični mož (pravdar je bil) berž pismo tega zapopadka naredí: „Vse premoženje z gradom vred Albertu za posojene denarje, brez da bi bil terjal, vlastim., — Zdaj ji da pravdar pismo v roke s tem opominkom, ako ne podpiše, bode hudo terpinčena in vmorjena. Pravična Notburga pa ostane nepremakljiva, rekla je: „Kako bi jez krivično pismo podpisala in vama blagožertnima vse premoženje z gradom vred vlastila, ker moje ni, ampak cele družine? Na to obá jezna postaneta, eden zgrabi Notburgo, drugi blago Katrico, obé hudo terpinčita in v ječo pahneta.

Drugi dan proti večeru prideta nevsmilenca k'ječi, odpreta jo in potegneta slabo Notburgo iz ječe, smert ji protita, ako zdaj lista ne podpiše; pa pravična Notburga se brani to krivico storiti.

Zdaj obá serd zlomi, primeta Notburgo, veržeta jo na tlá, jo oslepita, in siroto še v temnejšo ječo veržeta.

Blaga Katrica je mogla materno nesrečo gledati, čez katero se je premilo solzila. Tudi njo ranita, in v ječo nazaj porineta.

Zdaj si osvojita blage družine premoženje, se gostujeta in po krivici zavživata ptujih rok

kervavo blago, in ne mislita na oestro božjo pravico, kateri vjiti mogoče ni.

Ladislav v sužnosti.



Ladislav srečno dojezdi do primorja, ko je barka ravno perpravljena stala v Afriko se odpeljati. Ko se tako veselo ves zamaknjen v barki brez vsega strahu pelja, misli na ljubo mater in na sestro, sam pri sebi rekoč: „O moja ljuba mati in sestra! molite za me, da srečno pridem, kamor sim se namenil in da rešim dragega očeta.“ Že četrsti dan se barka srečno po morji ziblje, mornarji pa veselo prepevajo. Kar pride kórmanic (veslar) ino barkovodju strašno burjo prerokuje. Kar je govóril, je bilo resnično. Kmalo po tem se stemni, huda ura se perbližuje; strašni vihar vstane, in valove, kakor hribe visoke vzdiguje, kateri barki pogub protijo. Strašno začne grometi, blisk za bliskom, tresk za treskom; vsi trepečejo, zdihujejo in roke proti nebu vzdigujejo. Veter prelómi jadréno drevo, barka se verti vsi mornarji so omótični ino vertoglavi. Celo noč hudi vihar hrumi, še le proti jutru se zvedri.

Pa kako se začudijo, kader deželo zagledajo. Vihar jih je bil na Tripolsko *) primorje zanesel.

Komaj roparski Tripolitani keršansko barko zagledajo, kar na njo planejo, vse vse pomorijo, ino premoženje vzamejo. Tudi blagi Ladislav s sulico hudo ranjen brez vsega zavedenja obleži. Čez dolgo se zbrihta, pa smertni pot ga polije, ker vse okolj sebe pomorjene vidi. Ko tako nesreče mornarjev premišluje, zasliši glas: "Je še kdo med vmorjenimi živ, naj se oglasi?" Vbogi Ladislav rahlo zdihne: „O vsmili, vsmili se!“ Na to pride k njemu star mož s sivo brado, preišče njegovo rano, pa kako se začudi, ko medeni križ na persih mladenča najde. „Kristijan si, pravi starček, za te hočem skerbeti.“

Berš mu v rano balzama vlije in jo obeže, po tem ga na svoje rame zadene in pod zemljo v neki berlog nese. Tam mu postljo iz maha naredi, ga rahlo v njo položi in mu da malo prav dobrega vina, da se pokrepča, rekoč: „Zdaj le miren bodi, jutre te bom zopet obiskal, mišlim, da ti bo že bolje.“ Odene ga s svojo suknjo in gré svoj pot. Drugi dan starček zgodaj pride, mu obéže rano, ga v hišo nêse, in za-nj skerbi, da ozdravi.

Čez nêke tedne Ladislav ozdravi, pa mile solze ga polijejo, ko vidi da je sužen, in vsega obropan; „Oh kako bom jest, zdihuje, svojega

(* Tripol je tolovajska država v Afriki ob srednim morji.

ljubega očeta iz egiptovske sužnosti odkupil, ker sem sam sužen in toliko denarjev obropan; o Bog usmili se!!““

Ladislav is sužnosti rešen.



omaj da je Ladislav ozdravil, je že mogel na polji težko delati.

Vpréžen je bil zraven starčeka, kateri mu je v bolezni tako skerbno stregel, v en jarm. Kopala in orala sta skupej na polji, kakor pri nas voli, in eden drugega tolažila v taki nesreči.

Enega dné morata visoko na goro po derva iti, od tam se je daleč daleč okoli vidilo. Zdaj začne sivi starček k Ladislavu tako govoriti: „Moj dragi mladenč! glej tam visoko goro, čez taisto je iz tih barbarskih sél pot v Egipt.

Ti si kristjan; da si, sim spoznal, kadar sim tvojo rano obezoval. Na tvojih persih sim najdel medeni križ, kteremu hvalo daj za ohranjenje svojega življenja. Križ na kterim je naš Zveličar Jezus Kristus vmerl, je tebe pred smertjo obvaroval. Tudi jaz sim kristjan, in vsaki dan na tihoma Boga molim in k njemu zdihujem za pomoč in za poterpežljivost „Zdaj pa pojdi čez te

visoke goré v Egipt, svojega očeta iskat. Bog te sprejmi! “

Ladislav objame sivega starčeka, oba se solzita, zahvali se za vse dobrôte, vzeme jokáje od njega slovo, in gre svoj pot. Starček zadene dervá na ramo, in gré domú. Pa joj! Komaj da k domu pride, ga že njegov gospod zavolj mladenčá strahuje, kje je? In ker meni, kar je tudi resnica bila, da mu je on pot v bég pokazal, vmo-ri sivega sužnega starčka njegov lastni gospod.

Stiri mésce je hodil Ladislav čez sterme goré in strašne puščave v Egipt. Hudo se mu je na póti godilo, glad, žejo in grozovitno vročino je terpel.

Ko pride v Egipt na veliko reko Nil, vzame vodnika, da mu je pot kazal. Čez dolgo prideta v strašno puščavo, ker so nezmerjene planjave razbeljenega peska. Ko tako po puščavi potovata, na nagloma vstane hud veter; kače se pod zemljo v kačnjake skrivajo, divja zvér rjove in v berloge beži. Vodnik v nebo pogleda in obledi. Kaj ti je, ga Ladislav vpraša, da si tako bled in perstrašen? Vodnik razodene prihodno nevarnost rekoč: „Vroč veter, kakor plamen bo vstal, kateri s svojim strupom ljudi in živino morí.“ Komaj vodnik nevarnost napové, že sonce otemni le samo goréči króg se na nebu vidi. Zdaj vstane vroč veter, kakor plamen, vodnik zgine in ga ni več. Ladislav se prime za neko zeleno drevo, glavo, v zemlo prepognajoč, čaka posledne ure.

Dolgo v noč vroč veter vleče, le proti jutru neha. Za tém perlezejo kače iz kačnjakov, divja zvér iz berlogov, ktera začne nevsmileno rjoveti. Levi (orosláni) rjovejo, da komaj odglas ponavlja njih strašno rjojenje. Ladislav vzame medeni križ v roke in moli: „O moj Zveličar Jezus Kristus! mogočni Gospod! vselej si bil moj pomočnik in rešenik v nevarnosti, o pomagaj, pomagaj še zdaj v toliki sili in nevarnosti. Tebe, ki gromemu gromu tihoto zapoveš, in rjoveče leve krotiš, prosim reši me!“ Po tem ves serčen vstane in reče: „*Hodim naj po dragah smertnega mraka, bal se hude ne bom, ker si ti o Bog per meni!*“ (Ps. 22.)

Ljubi bratje in sestre! tudi vi ste popotniki pod milim soncom, ki večkrat po nevarnih potah, po dragah smertnega mraka hodite, o zberite si Jezusa Kristusa tovarša, kakor si ga je bil zbral blagi Ladislav; naj bo on vaš vodnik, tolažnik in pomočnik v vsaki nevarnosti in sili!!



Puščavnik.

Ladislav gré, ves božji volji vdán, svoj pot naprej, proti poldné pride k neki stermi gori, glad in žeja ga hudo stiskata. Ko tako po pusčavi okoli gleda, iskaje kako sadunosno drevó ali kaki vrelic, da bi si žejo vgasil, zapazi rjovečega leva k neki pečini

hiteti. Gotov, more ondi kaki vrelie biti, pravi Ladislav. Gré, kadar je že lev odišel, gledat in najde, o veselje! pod pečino vrelie, iz katerega hladna voda izvira, zraven pa dateljnovó drevo polno zazorjenega sadja.

Glad in žejo si berš potolaži in gre ves pokrepčán svoj pot naprej. Zvečer, mračilo se je že, pride k nekemu berlogu, vsede se na kamen, in vpehan večerno molitvico moli. Ko tako k Bogu zdihuje, zagleda globokeje v berlogu skoz razpočeno pečovje luč se svetiti. Ladislav luč zagledajoč se začudi in zavpije: „Kdor koli si v tem berlogu, vsmili se vbogega popotnika, ki je pot zgrešil!“ Komaj izgovori, že zasliši prijeten glas neke svete pesmi se proti sebi razlegati. Tega svetega petja glas Ladislava vname, sopet zavpije; „O kristjan sprejmi me!“

Na to se prikaže iz berloga siv, častitljiv starček, njegov lás se je svetil ko srebro, njegova obleka je bila iz palmovega listja in Ladislava tako nagovori: „Ptujic, Bog te sprejmi! Tukaj vidis sivega starčka, terpeti v slabosti in starosti. Bližej, bližej, stopi v Robertovi berlog, le z mano pojdi.“ Ladislav poln spoštovanja gré za starčkom v berlog; ta mu pernese kruha, sadja in vode, vsedeta se in starček zapraša Ladislava: „Kako se godi po svetu in ktero naključje te je v te neznane, nevarne kraje pripeljalo?“ Ladislav razodene svojo in svojega očeta žalostno prigodbo. Ko starček ime Rihardovo zasliši, jokáje

Ladislava objame in reče: Bog te sprejmi, sin mojega prijatla, sam Bog te je k meni v puščavo pripeljal, da bi le zamogel tebi od tvojega očeta meni storjene dobrote nekoliko poverniti! Vedi, jaz sim Robert, nesrečen Robert iz kneznije, ki že dvajset let tukaj v puščavi težave terpim, moja žena in moj sin Konrad me pa že zdavnaj mertvinca objokujeta.“

Komaj Ladislav ime Konrada zasliši, ga solze polijejo. Puščavnik ga praša, zakaj se tako premilo solzi? Oh! kaj bi se ne jokal, pravi Ladislav, ker se spomnim na vašega nesrečnega sina Konrada. V kratkim pripove Robertu žalostno zgodbo njegove rodbine (familie). Vaša žena, je djal, je od žalosti za vami vmerla, vaš sin Konrad je pregnan od svoje lakomne žlahte iz grada, in vse dote obropan. Hudo ranjenega sim najdel, ko sim na lovu bil, v nekem berlogu s smertjo rinjati. Na rame sim ga zadel, nesel na svoj dom v grad, kjer je potem tudi v kratkim vmerl. „Zdaj vzame Ladislav medeni križ, v roko in reče:“ Ta medeni križ ali ga še poznate? je na persih nosil, edina dedšina od vsega blaga, ta medeni križ je vmirajoč v rokah imel, in k Jezusu zdihoval, naposléd ga je pa meni izročil, kateri je v tolikih smertnih nevarnostih moj rešnik bil. „Čestiven starček vzame križ v roke, Jezusove rane kušne in reče:“ O sveti križ, Jezus Kristus! ki si pomočnik v smertni britkosti mojimu sinu Konradu bil, bodi tudi moj pomočnik zdaj v posledni uri „to izreče in — vmerje.

Nobeno vpitje, nobeno klicanje ga ni obuditi zamoglo, ne zdramiti iz smertnega spanja, šel je v svete nebesa vživat plačilo svojega truda. Ladislav jamo izkoplje, dene truplo brumnega Roberta v grob, s perstjó zagerne, na grob poklekne ino moli za njegovo dušo.

Rihard iz sužnosti rešen.



rugi dan zarano gre Ladislav žalosten svoj pot naprej. Četerti dan pride proti poldne k neki hišici, pred hišico najde delavno gospodinjo, prav razgovorna je

bila. Po kratkim govorenji zvé od nje, da so njegov oče komaj pol ure hoda od ondi v neki bolnišnici. „Večkrat, je djala prijazna gospodinja, v bolnišnico sad naprodaj nosim in ravno takšnega starčka, kakoršnega mi ste popisali, vidim po dvorišči semtertje hoditi, čakati odrešenja iz sužnosti.“ Ladislav se gospodinji prav lepo zahvali za to povest, in hiti naprej. Ves v mislih se vsede pod palmovo drevo, ter sam pri sebi reče: „Kaj mi je začeti, tolovaji so me ob dnar pripravili, za katerga bi bil imel očeta odkupiti; prijatla tukej nimam da bi mi potrebno število posodil; materi in sestri na dom za dnar pisati in njima mojo nesrečo razodeti, si ne upam, preveč bi žalovale.“

V taki sili vzame medeni križ v roke, kušne Jezusove presvete rane rekoč: „O sveti križ, k tebi perbežim, pomagaj in svetuj mi, kaj mi je storiti?“ Potem objame in kušne sveti križ, in na enkrat mu ta dobro misel v glavo pade: „v bolnišnico pojdem bolnikom streč, tako bom lahko z očetom govoril, jim stregel in jim žalosten njih stan polajšal.“ Kar je sklenil, tudi stori, gre k vikšemu čez bolne sužne, in ga prosi za službo v bolnisnici. Ta mu rad službo dà.

Dolgo časa je stregel bolnikom, sosebno svojemu očetu, ne razodejoč, kdo da je. Riharda mladega postrežnika prijaznost in ljubezen sosebno gine, praša ga za ime in kje je doma? Zdaj se mladenč več zderžati ne more, jokaje objame očeta in reče: „Jaz sim vaš sin Ladislav! —“. Vsi se čudijo; ko vikši to prigodbo zvé, pokliče k sebi Ladislava, da mu svojo prigodbo pove. Ladislav mu razodene kratko svoje dogodbe in pristavi, da hoče tako dolgo bolnikom služiti, dokler potrebne šume ne zasluži, ž njo svojega očeta odkupiti. Viksi od toljko otroške ljubezni vnet, berš Riharda oprosti in jima še toliko na pot da, da lahko domú prideta. Oba se serčno zahvalita in se vesela proti domačii podasta, nevedijoča, v kaki nesreči jih doma blaga družina čaka.

Prihod.



rečno prideto Rihard in Ladislav v svojo deželo. Ko prav vesela proti domovanji gresta, srečata starega siromaškega romarja, kateri je namenjen bil, v sveto deželo iti, tam svoje grehe objokati, se spokoriti in milost božjo zadobiti. Vsmileni Ladislav vbogega romarja nagovori: „Starček, ti si usmiljenja vreden! namenjen si v Palestino v sv. deželo na božji pot iti, pa vedi, da je silno nevarna ino težavna ta pot, tesko jo boš dohodil. Pojdi, nicoj boš pri nama prenočil, jutri boš pa dalje popotoval.“ Romar se vsede na voz ino reče: „Jaz ne zaslužim vsmilenja, tudi ne prijatla, da bi me tolažil; zakaj moja pregreha, moje hudodelstvo vpije k Bogu za maševanje, in le po ojstri pokori vpam milost pri njem doseči.“ Ko se počnejo gradu bližati, kjer sta bila Rihard in Ladislav doma, romar obledi in reče: „Pestojta, vest me silno peče, kadar se temu gradu perbližujem.“

Zdaj obstojijo pred dvorišnimi vratmi, in romar zdihne: „Jaz sim Albert, nesrečen Albert, skoz lakomnost, krivice in stiskanje vbogih sirot sim si vest podžgal, da zdaj od nje hudo preganjan nikjer pokoja ne najdem. Lakomnost je zaterla v mojem sercu vse dobre občutleje. Noč in dan

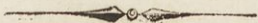
sim hrepenel po časnem blagu, dnar sim kùpčal tako dolgo dokler me je peklenski satan čisto v svoje zaderge vjel. Ni se mi vsmilila nobena nedolžnost, nobena sirota, zatorej tudi jaz nisim vsmilenja vreden. Od hude vesti gnan, zapustivši vse svoje premoženje, hodim zdaj po sveti, iska-je mirno vest; pa je ne najdem; le solze in ojstra pokora mi jo zamorejo še zadobiti. Vama pa blaga moža! sim narvečo nesrečo včinił. Od nekega krivičnega pravdarja zapeljan, kateri se zdaj v ti grajšini gostuje, in od lakomnosti čisto vjet sim si za posojene dnarje grad in vse vaše primoženje vlastil; blago Notburgo in Katerco pa, ker niso hotle krivično pismo podpisati, sim v ječo pahnil, in nedolžno Notburgo, o nevsmilenje! — oslepil. Jaz zdaj ne prosim za vsmilenje, ampak le za pravično štrafingo in za odpuščanje mojega hudodelstva.“ — Ladislav komaj zve nesrečo svoje ljube matere in sestre, odpre dvorne vrata, hiti z mečem v roki čez stenge v hišo, najde nevsmilenca v nji; berš ga zgrabi rekoč; „Stoj hudobnež, stoj! Kje so moja mati, kje je moja sestra? Tvoja ura je vdarila, nesramnež! berš me pelji“ v ječo!.....

Na to prideta Rihard in Albert. Komaj k ječnim vratam pridejo, že slišijo premilo vpitje nesrečnih v ječi: „O vmorite naji, smert bove ložej prestale, kakor pa od glada hudo terpinčanje v temni ječi!“ Berš se duri ječe odprejo; blede, suhe kakor smert pridete Notburga in Katerca na

dan. Rihard objeme svojo gospo Notburgo, Ladislav svojo sestro Katerco; veselje snida blage družine popisati ni mogoče.

Krivični pravdar bil je pričo vsih k smerti obsojen, da bi imel živ sožgan biti, pa vsmilena Notburga ga z svojo prošnjo od ognja reši. Bil je pa po tem v ravno tisto ječo pahnjen, v kateri je blaga Notburga dve leti zdihovala; tam je osem dni po tem v obupu vmerl. Alberta pa za voljo njegovega ksanja prostega pustijo, da za more svoj namen doveršiti, na grobu Jezusa storjene hudobije objokati in se spokoriti. — Rihard je dal poznej temno ječo, v kateri je Notburga dve leti zdihovala, podreti in ravno ondi lepo kapelco v čast svetemu križu sozidati. V njo postavi medeni križ olepšan z žlahtnimi demanti. Vsaki dan se je shirala pobožna Rihardova družina v kapelči ino je božjo previdnost hvaležno častila!

Ljubi bratje in sestre! Slišali ste, kako daleč je lakomnost Alberta in krivičnega pravdarja zapeljala. Varite se tadaj lakomnosti in krivice: „Korenina vsega hudega je lakomnost.“ Bolje je reven biti in mirno vest imeti, kakor pa tavžente krivično posesti, in jih v nepokoji vživati. Mirna čista vest je na zemlji nar žlahtnejši blago, ta nam življenje sladi!



PALESTINA
SVETA DEŽELA
Popisovanje.

Palestina Sveta Dežela

Popisovanje.



Ni pod soncom imenitnejši in svetejsi dežela za kristjane, kakor je sveta dežela Palestina, kjer je naš zveličar Jezus Kristus rojen bil, za nas grešnike terpel in na gori Golgoti vmerl. Tam se je Jezusovo svello sonce, sonce izveličanske vere zasvetilo in s svojimi žarki tàmine človeške pameti razsvetilo. Tam teče potok Jordan, v katerem je Jezus od Janeza kerščen bil; tam se vidi puščava, v kateri se je Jezus štirideset dni postil; tamkaj stoji prijazno morje Genezaret, na katerem je Jezus vihar vstavil in ob kraji rečenega morja nar raji hodil, učil, čudeže delal in se vsim ljudem skazal, da je pravi božji Sin in Zveličar človeški. Palestina je tista sveta dežela, kjer je Jezus hodil, učil, grešnike svaril, bolne ozdravljaj, zalostne tolažil in z čudnimi deli in s svetimi čednostmi razdjal zanke pregrešnega serca. Tamkaj je stalo lepo lepo Jeruzalemsko mesto s zalim tempeljnom, z terdnim zidovjem; tamkaj se vidijo veličastne lepe gore, kakor oljska gora, kjer je Jezus ves zamaknjen k nebeškemu Očetu molil in kervavi

pot potil; od kodar se vsa lepota Jeruzalemskega mesta vidi, čez katero se je Jezus milo jokal zavoljo terdovratnosti njegovih prebivavcev; gora Kalvarja (Golgota), kjer je Jezus križan bil in v sužnosti satana vklenjen človeški rod odrešil.

Kdo kristjanov ni željen brati in vediti od tistih svetih krajev, kodar je naš ljubi Zveličar hodil, učil, čudeže delal, terpel in umerl? V kratkim jih tukaj najdete popisane.

V Azji *) je obljubljena dežela Palestina, Turk v nji gospodari. Od jutra se derži puščave Arabije, proti večeru ali zahodu sredozemeljskega morja, proti severji Sirje in proti jugu kamnite Arabije. Palestina ni velika dežela, šest ino trideset milj je dolga in dvajset široka (tolika kakor koroška in štajerska dežela skupaj). Ob času Kristusovem je bila dežela močno rodovitna in lepa kakor božji vert. Rodila je dosti žita, sadja, vina in vsega potrebnega. Gore so bile rodovitne, polne žlahtnih dreves; nekatere drevesa, kakor figove in margaranove (*Granatapfelbaum*) v trikrat tudi štirkrat v letu rodile, vinska terta je po dvanajst do štirinajst funtov težke in en komolec dolge grozde rodila, jagode so bile tako debele, kakor pri nas breskve. Po pravici so jo imenovali „dežela po kateri se med in mleko cedi.“ Zime nimajo tam tako hude, kakor pri nas, in kadar pri nas še

(* Azja med petimi prvi del sveta, kjer je Bog prve starišo svaril ino kjer je raj bil.

zima stiska, je v Palestini prijazna spomlad. O veliki noči se tamkaj žetva začne in terpi do bin-kušti. Štela je Palestina tri milijone prebivavceev.

Palestina je močno gorata dezela, od severja dō juga na obeh krajih reke Jordana se gore vzdigujejo. Nar imenitnejši so:

1. Libanon. Na rečeni gori so rastli visoki, lepi in dišeči cedri, s takim cedrovim lesom je bil lepi in dragi Salamonov tempelj vložen. Današni den cedróvega lesa na Libani malo najdeš.

2. Nebo. Iz te gore je bog Mojzesu obljubljeno deželo pokazal, rekel mu je: „Vidiš deželo, ktero sim Abrahamu, Izaku in Jakobu s persego obljubil. Glej, pokažem ti jo, v njo pa ne prideš.“ Na ti gori je tudi Mojzes vmerl.

3. Kvarantania. Na ti gori je bil Jezus od hudiča skušan, ki mu je velike kraljestva in njih čast kazal rekoč: „Poglej, kolika lepota in dragota je ta! Vse to je v moji oblasti, komur hočem, lahko dam. Tebi vse dam, samo padi pred mene na kolena in moli me.“ Jezusu se je že zadosti zdélo, zagromi mu rekoč: „Poberi se proč od mene skušnjavec! zakaj s. pismo nam le enega Boga moliti zapové in njemu samemu služiti.“

4. Tabor. Nar lepši gora judovske dežele. Na ti gori se je Jezus spremenil, njegov obraz je sijal kakor solnce, kakor beli sneg se je njegovo oblačilo svetilo. Njemu sta se pridružila v nebeški časti vsa spremenjena Mojzes in Elija. Peter, kterega je bil Jezus z Janezom in Jakobom

seboj vzel reče: Jezus, Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega, in Eliju enega! Kar obsenči jih svetel oblak; in glej! zasliši se glas iz oblaka rekoč: „Ti je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadanje; njega poslušajte!

5. Karmel. Lepa vsa zelena gora ob sredozemjskem morji ima blizo dva tavžent berlogov; naj imenitnejši so prerokov Elija in Elizeja; v teh berlogih so poznej mnihi in puščavniki prebivali. Od gore Karmel imajo mnihi karmelitarji svoje ime. Na ti gori rastejo lepe hrastove in jelove dervesa.

6. Gora Juda blizo mertvega morja. V berlogih gore Juda se je David skril pred kraljem Savlom, ki mu je po življenji stregel.

7. Silo. Blizo te gore je bilo mesto Silo, kjer je bila skrinja zaveze tristo let shranjena.

8. Garicim. Na tej gori so imeli Samarjani svoj velik in lep tempelj, katerega je Janez Hirkan 135 let pred Kristusovim rojstvom razsul. Od tega tempeljna je Jezus s Samarijanko pri Jakopovem vodnjaku govoril, ktera ga je prašala: „Gospod! vidim, da si prerok, svet mož, prijatelj božji, povej mi kdo ima prav, naši očetje so na tej gori Boga molili; Judje pa pravijo da ga imamo v Jeruzalemu moliti?“ Jezus ji odgovori: „Žena verjemi mi, čas pride in zdaj je že, da ne bodo Očeta molili ne na gori Garicim, ne v Jeruzalemu, ko bodo pravi molci v duhu Očeta molili in v

resnici, in tudi Oče hoče, da ga tako molijo. Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in v resnici moliti.“

9. Oljska gora, pol ure hoda od Jeruzalema. Gora je lepa in rodovitna, ter ima tri verhe. Na sredi gore kažejo kraj, kjer je Jezus z Aposteljni sedel, se čez Jeruzalemsko mesto milo jokalo, in bližno njegovo končanje prerokoval. Ravno ondí je cesar Tit svoj šotor postavil, ko je bil prišel z veliko armado puntarske Jerusalemljance pokončati. Na tej gori je Jezus *sveti očenaš* učil in znamenja sodnega dne prerokoval. Na tej gori so tudi Aposteljni sv. apostolsko vero zložili. Na srednem verhu oljske gore je Jezus proti severji obrnjen v nebo šel; še zdaj kažejo v neki pečini tri perste Jezusove noge zaznamjene. Ravno na tem verhu je s. Helena, mati prvega krščanskega cesarja Konstantina, dala lepo cerkev častitlivega spomina vnebohoda Jezusa pozidati, zraven cerkve tudi lep samostan postaviti, v katerem so v poznejih časih mnogi Benedictinarji dolgo prebivali. Vse to verlo zidovje je zdaj razsuto, ondi, kjer je lepa cerkev stala, stoji zdaj turška molivnica (žamija), in verni kristjani so Turkom veliko plačali, da smejo na dan vnebohoda Jezusa na oljski gori sveto opravilo opravljati. Na rečeni gori je bil tudi vert, bliz pristave Gezemani, kjer je Jezusa pod olikami velika žalost in britkost opadla, kjer je k Očetu molil in kervavi pot potil in kjer ga je Judež z kuševanjem zdal. V tem

vertu še dan današni stoji osem olik silo visoke starosti; pravijo; da so od Jezusovih časov in da je pod njimi kervavi pot potil.

RAYNINE IN DOLINE.

1. Ravnina Jordana je 50 ur dolga; tam je sv. Janez pokoro pridgoval in ljudi kerstil.

2. Ravnina Jezrel 12 ur dolga in 5 široka, v tej ravnini so bratje Jožefa Izmaelcom za dvajset srebernikov prodali.

3. Ravnina Saron okoli sredozemeljskega morja 40 ur hoda dolga, ob času Jezusovem močno rodovitna, je zdaj puščava.

4. Dolina Hinnom blizi mesta Jeruzalemskega. V tej dolini je bila lončarska njiva, ktero so duhovni za kervini dnar (30 srebernikov) bili kupili, ptujce na njo pokopovat.

5. Dolina Eskol. V tej dolini je vinska terta lepe, velike in težke grozde rodila. En tak grozd so ogledniki na drogu Mojzesu v puščavo prinesli.

6. Dolina Sidim. V tej dolini so bile pregrešne mesta. Sodoma, Gomora, Adama, Ceboim, ktere je Bog zavolj spačnosti in zavolj takega gerdega greha, ki se clo imenovati ne sme, pokončal. — Pravičen Bog, kateri vsako pregreho hudo tepe, je pokončal mesta in hudobne prebivavce, razun Lota in njegovih hčerá, z žveplom in z ognjem. Ves lepi rodovitni kraj je zdaj v

jezero polno žvepla in soli spremenjen, pravi se mu mrtvo morje. —

STUDENCI, REKE, JEZERA IN MORJE.

1. Studenec Siloa blizi Jeruzalema, v tem studencu se je človek, ki je bil od rojstva slep, na povelje Jezusovo umil ino na to spregledal.

2. Studenec Betezda v Jeruzalemu; pripisovali so ti vodi zdravilno moč; tam je Jezus ozdravil človeka, ki je bil že 38 let bolan.

3. Jakopov studenc blizi Sihema, pri katerem se je Jezus s Samarijanko pogovarjal.

4. Potok Kidron, čez kateręga je Jezus po zadni večerji na oljsko goro šel, med Jeruzalemom in oljsko goro.

5. Reka Jordan. V tej reki je bil Jezus od Janeza kerščen. Romarji, kateri v Jeruzalem hodijo, se k spominu tega svetega kersta v Jordani koplejo in vmivajo.

6. Jezero Genezaret je 3 milje dolgo, eno široko in je vse polhno žlatnih rib. Na tem jezeru je Jezus čudeže delal in učil; v njem so Apostelnjni tudi nar raji ribili. Krog jezera so bile rodovitne okolice. Ob morji so stale mesta Kafarnaum, kjer je Jezus stanoval, kjer je bilo nar več Apostelnjnov domá. V tem veselem kraji je Jezus nar raji učil.

7. Mrtvo morje je okoli 30 ur hoda dolgo, 8 pa široko. Pravi se mu mrtvo morje,

ker v njem nobena stvar ne živi, zavolj žvepla in soli. Ob kraji morja rasejo nekakšne jabelka, sodomitarske jim pravijo, ktere so zvnaj lepe rudeče, znotraj je pa smradlivi gnoj ino pepel. Mertvo morje je še dan današen strašno znamenje nebeške jeze, ki so jo človeške hudobije čez-se priklicale. Popotnika strah in groza obide, kadar memo gre. —

IMENITNE MESTA PALESTINA.

1. Jeruzalem sveto in najinmenitniši mesto svete dežele, nekdamni sedež Judovskih kraljev, bilo je veličastno mesto še ob času Jezusovem, tamkej je stal na gori Morii Salamonov tempelj. Tako lepega tempeljna še ni bilo na svetu, vse stene so bile s cedrovim dišečim lesom vložene, z zlatimi rosicami in z palmovimi drevesi opisane. Altar vsih deset svečnikov po oběh straneh, vsa posoda in vse kadilnice so bile iz samočistega zlata, clo žebli so bili zlati. Tla so bile z zlatom vložene, in vrata z zlatom prevlečene. V tem je bila skrinja zaveze, dva velika zlata angeljca sta sprosterala svoje perute nad njo, okna so bile z zlatom okovane, streha iz zlatega kositarja i. t. d.

Jeruzalem je bilo lepo in močno mesto, 164 močnih turnov je imelo iz katerih so se proti sovražnikom branili. Štelo je čez 150.000 prebivavcev, katerim je Jezus s solznimi očmi prero-

koval, da bo njih mesto ino tempelj razdjano. Ravno to jim je več sto let pred prerok Daniel žugal. Kar je bilo prerokvano se je tudi zgodilo. Judje so mero svojih hudobij zveršili, sv. tempelj z krivico oskrunili, pravične preganjali in nedolžno kri prelivali. Bogu se je dosti zdelo, pošle nad nje grozovitne Rimljane, ravno o velikonoč nih praznikih je bilo, kadar se je po Jeruzalemu vse od ljudi, ki so v tempelj prišli, terlo. Mo- gočni vojšaki so kakor levi mesto oblegli, ni mo- gla živa duša ne vun ne noter. Strasna lakota po vsem mestu rujove, vojska hrumi od zvunaj, kuga tuli od znotraj, povsodi davi nevsmilena smert, kup na kupi merličev po vsih ulicah leži, kri v potocih teče. Ednajst sto tavžent Judov je bilo pokončanih, blizo sto tavžent v sužnost pro- danih, ali pa divji zverini za kratek čas pometa- nih in od nje razterganih, 12000 jih je lakote vmerlo; lakota pa je bila tako huda, da so matere lastne otroke morale in jedle. (Jo- žef Flavi). Jeruzalemsko mesto je bilo požgano tempelj razsut, da ni kamen na kamnu ostal, ka- kor je Jezus 37 let poprej prerokoval. Do leta 1382 je bilo Jeruzalemsko mesto ednajstkrat požgano in razsuto, in čez milijon prebivavcev vmorjenih.

Sv. Helena, mati prvega keršanskega ce- sarja Konstantina je dala leta 326 na gori Gol- gota lepo cerkev bozjega groba pozidati, kamor so iz vsih krajev sveta kristjani na božji pot ho-

dili Tudi je ta brumna in sveta mati še več drugih lepih cerkev in samostanov pozidati dela; zdaj boš tam le podertino našel.

Leta 636 so Muhamedani si sv. mesto osvojili in kristjane nevsmileno hudo imeli. Vzdignili so se keršanski vojšaki iz Evrope, svete kraje sopet pridobiti. Križanki so jim rekli, vojski pa Križantija, ker je vsakteri križ na persih nosil. Križantije so se začele leta 1099 in so terpele do l. 1291. Blizo dve sto let so hodili knezi in vitezi v Palestino, se za vero Kristusovo vojskovat in že l. 1099 so si Jeruzalem osvojili. Ker pa kristjani niso bili enega serca, so sv. deželo sopet zgubili, in zdaj Turk v Jeruzalemu gospoduje. Sedajno mesto Jeruzalem je slabo žalostno mesto, cela okóljšina je puščava, komaj 21.000 prebivavcev šteje, in med temi le 1000 kristjanov. Najlepši cerkev je zdaj božjega groba, kjer je bil Jezus pokopan. Kjer je pa nekdanj veličasten Salomonov tempelj stal, stoji zdaj velika turška molivnica. Puščava so zdaj tisti sveti kraji, razsuto je verlo zidovje mesta Jeruzalemskega in čudo slavnega tempeljna; le zaraščena groblja zdaj tam po pretečenih časih žaluje in vsim grešnikom oznanuje, kako oestro Bog pregreho kaznuje.

2. Betlehem, mestice dve uri hoda od Jeruzalema, je stalo na kamenitnem hribu v prav lepi in prijetni okolici. V tem mesticu je bil David rojen in od Samuela za kralja pomazan. Zdaj

je tam le majhna revna vas, in zvonaj vasi je imenitna cerkev ravno na tistem kraju, kjer je bil Jezus rojen, dva in trideset svetilnic v njej gori. Romarijem se kaže kraj in kamen, kjer je Jezus rojen bil, okrog kamna so pa te besede z zlatimi čerkami napisane: „Tukej je Jezus od divice Marie rojen bil.“ Na drugi strani se vidi kraj, kjer so trije kralji klečali, molili in Jezusu miro, kadilo in čisto zlato darovali. Spet na drugi strani kažejo berlog, kjer kosti nedolžnih otročičkov počivajo, katere je grozoviten Herodež bil pomoriti vkazal. En četertlejši uro hodá proti severji se vidi vas, kjer so pastirci prebivali.

Tudi polje se romarijem kaže, kjer je angelj pastircem Jezusovo rojstvo oznanil. Sv. Helena je dala na tistem polji lepo cerkev pozidati, zdaj je ondi sama grobla. V Betlehemu blizu 1000 kristjanov prebiva.

3. Nacaret, od Jeruzalema 24 ur hoda, je bilo nekdanje čedno mestice na visoki pečini, kjer so Jezus, Maria in sv. Jožef stanovali; zdaj je Nacaret le majhna vas, v kateri čez 1200 kristjanov prebiva. Od tega mestica ima Jezus ime: „Nacarenski.“ V Nacaretu je lepa cerkev Marie Device čistega spočetja ravno na taistem kraju, kjer je sveta družinca prebivala. Brumni mnih, ki tamkaj prebivajo, romarijem vse tiste kraje z veseljem pokažejo, kjer je Maria stanovala in kjer je sv. Jožef tesarsko selišče imel. Kažejo Jezusovo hišo, mizo, šolo, shodnico, kjer je Jezus učil,

kažejo pečino, čez katero so ga hotli njegovi rojaki potisniti, kažejo kamen, okoli kterega je Jezus z Aposteljni sedel, jedel in jih učil i. t. d.

4. Terg Emaus 30 tečajev (2 uri) od Jeruzalema, kamor je Jezus v družbi dveh učencev na velikonočni pondeljek šel, se ž njim pogovarjal, jim sveto pismo razlagal in se pri lomljenji kruha spoznati dal.

5. Nain v Galilei, kjer je Jezus mertvega mladenča, endinega sina neke vdove obudil.

6. Betzajda Julia, kjer je Jezus množico z čudežem nasitil.

7. Kafarnaum, kjer je Jezus pogosto ostajal in veliko čudežev delal.

Zdaj v teh svetih krajih večna tihota prebiva, vsa stvar žaluje po pretečenih srečnih časih, zaraščena grobla govori: „Popotnik! postoj, poglej ino premišluj, kako preide slava sveta!!“

Kratek popis Egipta.



egipt je dežela v Afriki, kamor je sv. družina, Jezus, Maria in Jožef pred grozovitnim Herodežem bežala; še dan današni kažejo kraje, od katerih pravijo, da jih je Maria z božjim detetom obiskovala. Egipt se derži od jutra Rudečega morja in Azje

proti večeru velike puščave Sahare in tolovajskih deržav, proti severji sredozemeljskega morja in proti jugu Abisinje. Reka Nil teče po sredi dežele se vsako leto čez celí Egipt razlije ter zemljo pognoji, kar deželo neizmerno rodovitno stori, zlije se v sedmih istokih v sredozemeljsko morje. Ob časih Jezusovih so imenovali Egipt žitnico rimskega kraljestva; beremo pa tudi že v svetem pismu, da je očak Jakob ob čašu lakote svoje sinove v Egipt po žito poslal.

Razdelijo pa deželo v gorni, sredni in spodni Egipt:

1. Gorni Egipt, kjer je stalo staro poglavitno mesto Tebe, ob časih prerokov sedež kraljev in je imelo sto vrat.

2. Sredni Egipt, kjer je bilo imenitno jezero Meris. Na otoku tega jezera je bil slavní labirint, imel je 1500 stanic nad zemljo, ino ravno toliko pod njo; skupaj 3000 shramb. Tam je bilo tudi mesto Memfis, in blizo njega piramide, katerih najvikši je bila 465 čevljev visoka. Sto tavžent ljudi jo je deset let zidalo.

3. V spodnem Egiptu je rodovitna dežela Gošen, ktero je bil Jožef svojim bratom odkazal. Na istoku Nila je mesto Aleksandria, pozidano od macedonskega kralja Aleksandra.

Hoja Jezusova po Sv. Deželi.



em, da bi tudi radi vedli Jezusovo hojo po sv. deželi; kje je hodil, kje učil, kje in ktere čudeže delal, v tem ali v unem mestu, v puščavi ali na gori. Tukaj najdete njegovo sv. hojo v kratkim popisano.

V Betlehemu najdemo Jezusa narprej, kjer je rojen bil, in osmi dan po Judovski postavi obrezan. Štirideset dni po rojstvu ga Maria v tempeljno Bogu daruje, kjer je brumni Simeon Marii veliko žalost in britkost prerokoval rekoč: „Ojster meč bo presunil tvoje serce i. t. d.“ Sveta družina gre po obrezovanji sopet v Betlehem nazaj, na to pridejo od sončnega iz hoda sveti trije kralji Jezusa molit. Zdaj je mogel Jezus pred tiranskim Herodožem v Egipt pobegniti, ker ta je bil sklenil ga vmoriti; vendar Herodež namena ni dosegel, akoravno je dal okolj Betlehema vse fantiče, kar jih ni bilo nad dvema letoma, naglo pomoriti. Po smerti Herodeža se verne nazaj v Nacaret, kjer sta Maria in Jožef svoje domovanje imela. Kadar je bil Jezus dvajnajst let star, je šel s svojimi starši v Jeruzalem na božji pot, kjer so ga zgrabili in tretji dan v tempeljno v sredi učenikov najdlji, ki jih je poslušal, prašal in jim odgovarjal, da so se vsi nad poznano modrostjo tega posebnega mladenča čudili.

Iz Jeruzalema je šel nazaj v Nacaret na svojih starišev dom, „Kjer jim je bil pokoren in kjer je rasel, kakor na starosti tudi na modrosti pri Bogu in pri ljudeh.“ — V tridesetim letu je začel Jezus učiti, pa preden je svoj uk začel ga je Janez v reki Jordanu kerstil. Po sv. kerstu je šel čez Jordan v puščavo Kvarantanjo, se za nas postit in pripravljat na veliko opravilo, da bo svet učiti in zveličati začel; tam je bil od satana skušan in od angeljev postrežen. Po sv. postu se sopet na reko Jordan poda, kjer si učence izvoli; Andrej, Janez, Peter, Filip in Natanaël so bili njegovi prvi učenci, z njimi je šel na Galilejsko v svoje domače kraje nazaj. Ravno tedaj je v malem Kani na Galilejskem svatovšina bila. Jezus, Maria in učenci so tudi bili na gostovanje povabljeni; tam je Jezus prvi čudež storil, da je vodo v vino premenil. Od tam se poda Jezus z Mario in učenci v Kafarnaum, kjer je pridgovati začel. Od todi gre na svoje domovanje v Nacaret; pridgoval je svojim rojakom, pa ga niso hotli poslušati in čez veliko pečino bi ga bili vergli, ako bi se prikril ne bil.

Tam Iz Nacareta se Nazaj v Kafarnaum podá, od tam gre v Jeruzalem k velikonočnem praziku, kjer je Nikodem po noči k njemu prisel, da ga je Jezus podučil in za svojega učenca sprijel. Po opravilu zapusti Jeruzalem in gre z učenci v Judeo blizo mesta Jeriho. V Judeji je čez pol leta prebival in učil. Judeo zapusti ravno ob času,

ko je Janez kerstnik v ječi zapert bil, in gre skoz Samarijo v Galilejo nazaj. V Samarii se je pri Jakopovem vodnjaku s Samarijanko pogovarjal; v Samarii je tudi ene dni učil, ker je tam prav naukaželjne serca najdel. Od tam gre v Galilejo, pusti ondi svoje učence in se poda v Kanan k svoji žlahti, kjer je sina nekega kraljevega služabnika ozdravil.

Po tem pride spet v Kafarnaum, najde na Jezeru svoje učence ribiti, jim reče ribčevanje zapustiti in za njim iti. Od vsih krajev in dežel mu vodijo bolnike, betežne, slepce, glušce, kru-ljeve, mutce, obsedene, gobove in mertvoudne; ozdravil je vse. Po tem gre Jezus na dom Petra in Andreja, kjer Petrovo taščo od merzlice ozdravi. Zavolj velike stiske ljudstva je moral iz čolna učiti. Na jezeru Genezaret je storil dva čudes: obilni ribji lov, in viharju je vtihniti ukazal. Čez Jezero se perpelje v Gadaro, kjer je obsedenca ozdravil; od ondi se perpelja nazaj v Kafarnaum, kjer Matevža za njim iti povabi. Kmali po tem ozdravi bolno ženo, ktera se roba njegovega oblačila dotakne, dva slepca in enega glušca, tudi Jairu mertvo hčer obudi. Od mesta do mesta, od terga do terga, od vasi do vasi je hodil, povsod je učil in čudeže delal. Zbral si je izmed dva in sedemdeset učencev dvanjst aposteljnov, ki so ga povsod spremljali. Kmali potem gre na goro Tabor, kjer je lepo lepo pridgoval. Iz gore se poda v Kafarnaum,

ozdravi spotoma stotnikovega hlapca, v Kafarnau-
mu pa mertvoudnega.

Zdaj se Jezus sopen spravlja k prazniku v Jeruzalem, skoz mestice Najm grede obudi mertvega mladenča, edinega sina uboge vdove. Čez Jordan pride v Perejo, tjekej je Janez kerstnik dva učenca poslal Jezusa prašat: „ali je on tisti, kateri bo po obljubah božjih na svet prišel, ali pa naj drugega čakamo?“ Jezus jima reče: „Pojta in povejta Janezu kar sta vidila in slišala, da slepi pregledujejo, gluhi spreslišujejo kruljevi hodi, gobovi se očiščujejo, merliči vstajajo, in vbogim se božje kraljestvo oznanuje. Po tem se poda čez Jordan v Jeriho, od ondod v Betanijo, iz Betanije pa v Jeruzalem. V Jeruzalemu ozdravi osem in tridesetletnega bolnika. Tako je Jezus povsod dobrote delil.

Na poti v Kafarnaum je učil ljudstvo v lepih prilikah; tukej mu je prišla tudi njegova mati naproti. V okolici Tiberije zve Jezus smert Janeza Kerstnika; poda se po tem čez jezero Genezaret v puščavo, da bi v tihem in samotnem kraji svojim učencom ložej resnice razlagal. Ljudem pa tudi v puščavo za njim iti ni bilo predač, da bi le njegov sv. nauk slišali. Že tri dni poslušajo brez jedi. Jezusu se ljudstvo vsmili, in on nasiti 44000 ljudi s sedmimi kruhi. 

Po tem pride nazaj v Kafarnaum in se z svojimi učenci čez Galilejsko morje, ki je zalo mesto Tiberias dosegalo, pripelja, da bi malo se

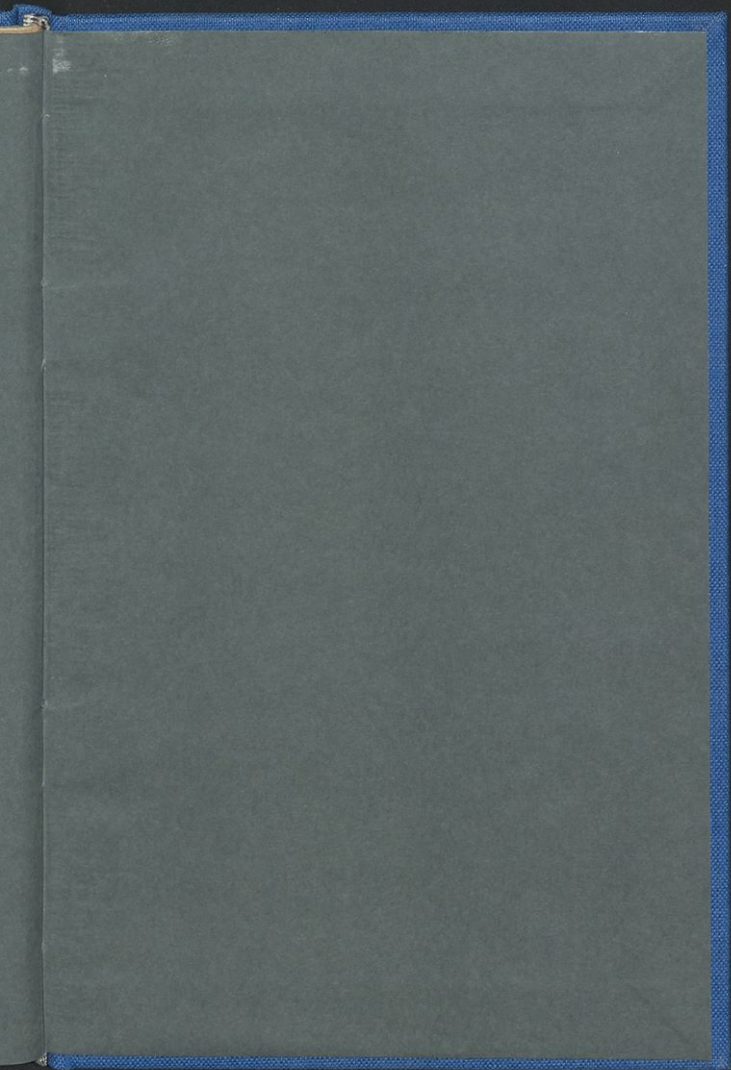
odpočil, pa tudi tjekej ga množica sledi. Vzdi-
gne se na viši samoto, gré na goro, in se tam-
kej s svojimi učenci vsede. Množice grejo berš
za njim in se okoli njega po bregu krožijo. So-
pet Jezus čudež stori. Pet tavžent lačnih, je s
petmi kruhi nasitil. — Zdaj se Jezus zadnič poda
v Jeruzalem, in povsod dobrote in milost deli.
Med Galilejo in Samarijo ozdravi deset gobovih
mož, v Betanii Lazara oživi. Pride z veliko
množico v Jeriho, napové svojim učencom svojo
bližno smert, se vsede na pohlevno oslico in jezdi
v Jeruzalem. Trume ljudi ga spremlajo in mu
visoko hvalo pojó. Jezus Jeruzalemsko mesto
vgleda, se milo razsolzi in joka, žaluje nad pre-
grešnimi Jeruzalemci, ki terdovratno v strašnih
pregrehah tičijo in se poboljšati nočejo. Vmerl je
zadnič prostovoljen na težkem lesu sv. križa za
grešen svet, vstal na tretji dan od smerti, ino šel
je na višavi oliske gore v pričo aposteljnov v
sv. nebesa.

Tako je dokončal naš Zveličar Jezus Kri-
stus svojo veličastno hojo.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA



00000420638



Pri J. PATERNOLLI je tudi na prodaj:

Abecednik za slovensko Mladost, 1857 nk. 18.

Načkapolne Pripovedi sa Slovénko Mladost.

1846 nk. 15.

Kozianzhizh 26 Povesti sa mlade Ljudi,

1847 nk. 30.

Premru Nova Nabéra Laških, Nemških ino Slovenskih Pogovorov, 1850 nk. 70.

Soave Podučne Povesti. Poslovenil St. Kociančič, 1851 nk. 50.

Fleury Sveta Povestnica. Poslovenil St. Kociančič, 1852 nk. 35.

— Povestnica nove zaveze. Poslovenil St. Kociančič. nk. 30.

— Sveta Povestnica, Stare ino Nove Zaveze, V pol usnji f. 1.—

Stibiel Pridige. Sabral jih je St. Kociančič nk. 70.

Tovarš pobožnega kristiana to je naj potrebnši molitve slehernega kristiana in nekaj duhovnih pesem. - Zlatim obreskam f. 1.20 - V usnji nk. 70 - V pol usnji nk. 50 - Terdo vezane . . nk. 45.

Ročna knjižiga bogoljubnega kristiana ali molitve in pesmi za usacega kristiana. - V usnji nk. 50 - V pol vsnji nk. 40 - Terdo vezane nk. 26.

Molitvice Bogoljubnega krist. Terdo vez. nk 20.

Sveti Križev pot ali kratko premišljevanje terpljenja Jezusa Kristusa in svete Maše s drugimi molitvami, 1861 - V pol usnji nk. 40.